

setembre
de 2012

L'escola pública catalana en perill

El model d'escola pública catalana, laica, mixta i de qualitat es ven | Per defensar-lo, la lluita és l'únic camí

Des d'una perspectiva històrica, la conquesta de l'escola pública catalana, laica, mixta i de qualitat ha estat un dels elements de cohesió social i d'igualtat d'oportunitats més important de la societat catalana. Es tracta d'un factor clau en la millora de les condicions de vida i de treball de les classes populars que al llarg del temps i a través de generacions han anat assolint un grau més alt de coneixement i de titulacions formals. Malgrat això, ja fa anys que s'estan escatimant recursos per a l'escola pública. A favor de qui, doncs? A favor dels concerts i les subvencions establerts amb escoles privades o religioses, escoles que en alguns casos fins i tot segreguen l'alumnat a partir de la diferenciació biològica entre nois i noies, igual que sota la dictadura feixista espanyola. Actualment, l'escola pública pateix una agressió sense precedents tan brutal que pot acabar esdevenint una "escola assistencial" en què la infància i la joventut dels barris treballadors es pugui reconèixer tan sols com l'espai social del gueto, és a dir, l'espai de la gent miserabilitzada.

La degradació contínua de les instal·lacions, el tancament de línies i centres, les rebaixes en l'assignació de recursos de despesa corrent o els destinats a desenvolupar programes d'innovació, d'inclusió o bé d'atenció a la diversitat, la

reducció del personal docent, tot plegat són algunes de les accions deliberades dels successius governs per malmetre l'educació pública.

I malgrat aquest atac, l'escola pública té un prestigi innegable: la majoria de famílies catalanes hi opten d'una manera conscient i explícita per portar-hi els seus fills i filles. L'escola pública catalana ha donat oportunitats als infants de les famílies empobrides, que, evidentment, no pel fet de sobreviure en condicions precàries són menys capaços. És tot aquest seguit d'oportunitats igualadores el que es rebaixa quan s'apliquen unes tisorades que estan desmantellant l'educació. I no només es rebaixen les oportunitats: així es rebaixen les possibilitats de desenvolupar-se lliurement, de realitzar passions, voluntats i projectes vitals, de guanyar-se la vida dignament per part de les generacions que han de venir i de construir un país lliure, culte i just.

A continuació resumim les darreres agressions a l'escola pública en diversos nivells d'ensenyament, llevat de l'universitari, i exposem la responsabilitat de l'Ajuntament de Barcelona en aquesta ofensiva privatitzadora. Igualment, hi plantejarem com pot corregir-ho o bé oposar-s'hi.

L'objectiu de les classes benestants: destruir l'escola pública a favor de l'escola privada-concertada

Les Escoles Bressol Municipals (0-3 anys)

L'Ajuntament de Barcelona és titular de 92 escoles bressol que gestiona a través de l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB), el gerent del qual és el Sr. Manel Medeiros, antic secretari d'organització de la xenòfoba Plataforma per Catalunya. Juntament amb la Regidoria d'Educació i Universitats de l'Ajuntament de Barcelona que encapçala el Sr. Gerard Ardanuy, tots dos són els responsables d'un canvi de model en la gestió i l'organització de les Escoles Bressol Municipals, el qual implica: la disminució del personal de suport, la privatització dels serveis d'acollida i menjador, la cessió de les instal·lacions públiques i la gestió a mans d'empreses privades de tres noves Escoles Bressol Municipals al curs 2012-13.

CiU ja s'ha marcat com a objectiu aplicar a l'etapa 0-3 anys el model de concert econòmic, és a dir: es tracta de subvencionar les places de les escoles bressol privades, en comptes de crear i construir una xarxa pública. No han concretat, però, les característiques que hauran de complir els centres per accedir al concert.

El nou –i escandalós– model de CiU

- Incrementar el nombre d'alumnes per aula: el grup dels petits (4 mesos a 1 any) passen de 7 a 8 infants. El grup d'1 a 2 anys anys passa de 10 a 13 infants. I els grups de 2 a 3 anys passen de 18 a 20 infants.
- Privatitzar les escoles Caspolino, Jaén i Patufets tot deixant la porta oberta a privatitzacions posteriors.
- Aturar les construccions i inversions en Escoles Bressol Municipals (les quals resten sense poder oferir places públiques al total de demandants. Actualment, tot i l'augment de ràtios, el 42% d'infants que sol·liciten plaça no n'obtenen).
- Reduir a la meitat de la plantilla del personal de suport educatiu que ajuda en les hores de menjador i vetlla del son. Contractació de personal extern, no pas funcionari ni públic.
- Reduir l'aportació de Generalitat per plaça més d'un 50% en dos anys. Passant d'una aportació de 1.800 €

cup

BARCELONA

barcelona.cup.cat
barcelona@cup.cat

per infant al curs 2009-10, a 875 € que aportarà al curs 2012-13. Per contra, el pressupost de la Generalitat destinat a subvencionar les escoles bressol privades no s'ha vist modificat.

- Incrementar el 10% del preu de la quota de les escoles bressol a Barcelona: 296.3 €/mes.
- Incrementar la quota de les escoles de gestió privada (Caspolino, Jaén i Patufets), que encara seran més cares: 319,2 €/mes.

Les retallades a l'educació obligatòria i postobligatòria: Infantil, Primària, Secundària, Batxillerat i Cicles formatius (3-18 anys)

El Consorci d'Educació de Barcelona és un organisme creat per la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona a fi de gestionar plegats escoles i instituts. El seu àmbit d'actuació és la gestió dels centres públics d'educació Infantil, Primària i Secundària obligatòria i postobligatòria, la Formació professional, l'Educació especial, la Formació d'adults com també l'atenció a centres concertats i privats de la nostra ciutat. El Consorci gestiona 288 centres educatius i 10.038 professionals. L'aportació econòmica de l'Ajuntament al curs 2009-10 fou de 84.825 € (un escadusser 9,3% del total), i l'aportació de la Generalitat al mateix període fou de 821.037 euros (90,4% del total). Les competències més importants del Consorci d'Educació són les següents:

- Conservar i mantenir els edificis destinats a centres docents públics.
- Construir nous centres, les obres de reforma i ampliar i millorar els centres docents públics. Incloent la creació i la gestió de centres pedagògics i de recursos, de serveis de suport, assessorament i investigació psicopedagògica i construir noves escoles bressol. Avui aquesta competència no s'exerceix d'una manera deliberada.
- Gestionar el transport, el menjador i altres serveis escolars.

Una inversió en infraestructures deficient: escoles en barracots i escoles amb deficiències estructurals

Si bé és una responsabilitat ineludible de l'Ajuntament de Barcelona crear i mantenir les instal·lacions dels centres educatius, l'ínfima inversió de l'Ajuntament és la causa directa de la manca d'infraestructures i l'existència de barracots escolars a la ciutat. Set escoles dels districtes de Ciutat Vella, Gràcia, Eixample, Sant Andreu i Sant Martí de Barcelona acullen més de mil infants escolaritzats en barracots.

Escoles en barracons

Ciutat Vella ----> Escola Mediterrània

Gràcia -----> Escola Univers

Sant Andreu ---> Escola Can Fabra, Escola Congrés-Indians i Escola La Maquinista

Sant Martí -----> Escola Sant Martí

Eixample -----> Escola Els Encants

En tots els districtes, com ara el de St. Martí, hi trobareu escoles que pateixen deficiències estructurals –humitats i esquerdes–, i/o necessiten la rehabilitació de façanes i patis o el reconeixement d'espais. Vegeu l'escola Arc de Sant Martí, que va aconseguir la intervenció del Síndic de Greuges i, posteriorment, el compromís del Consell del Districte de rehabilitar-la després de la mobilització veïnal amb l'AMPA. En el cas de les escoles Brasil i La Pau, han estat les AMPA que han remodelat i construït una part de les instal·lacions del centre, com l'adequació dels patis i els jocs infantils.

Dificultats per assumir les despeses corrents dels centres educatius

L'assignació que la Generalitat de Catalunya fa als centres docents per a les despeses corrents de les escoles i els centres de Secundària s'ha reduït entre un 21% i un 28% des del 2008. Això implica menys recursos i materials didàctics pels tallers de tecnologia, laboratoris de ciències, aules d'informàtica i de plàstica. Fotocòpies, dossiers, llibres per a les biblioteques, etc. I menys material i pressupost per al manteniment dels centres, la qual cosa afecta els serveis de calefacció, llum, aigua, línia telefònica, accés al web i, també, la renegociació dels contractes amb empreses externes (serveis de neteja).

Reducció del personal docent: els acomiadaments encoberts

El Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya és el responsable dels canvis en l'organització i en els horaris del personal docent i la seva retribució. Amb un seguit de Decrets i d'una manera unilateral, obviant-hi els acords presos i amb un menyspreu absolut al dret a la negociació col·lectiva a l'ensenyament públic, la consellera Irene Rigau imposa un seguit de mesures per acomiadar una part de la plantilla d'interins i substituïts i, així, estalviar-se els costos laborals d'aquest col·lectiu, ja prou precaritzat. Bo i admetent que al curs 2012-13 entren 30.000 alumnes nous, per als quals caldríen uns altres 1.450 professors, la plantilla del proper curs serà inferior a la d'aquest, amb una pèrdua de 770 substituïts/es i interins/es, afegida a 1.480 jubilacions que no seran cobertes, la qual cosa representa una pèrdua d'aproximadament 3.700 llocs de treball de professors a tot Catalunya, la majoria dels quals a Barcelona.

Les mesures per reduir el personal docent són aquestes:

- Incrementar les ràtios d'alumnes a les aules:

A Infantil i a Primària: de 25 a 27 alumnes.

A l'Ensenyament Secundari Obligatori: de 30 a 35 alumnes.

Al Batxillerat: de 35 a 40 alumnes.

A la Formació Professional: de 30 a 35 alumnes.

- Incrementar les hores de docència i presència efectiva al centre del professorat.

Incrementant la càrrega de treball del professorat, que passa a ser per a una jornada sencera a Primària de 23 hores lectives i 7 de permanència del curs 2008-09 a les 25 hores lectives i 5 de permanència el proper curs 2012-13. Pel que fa a la jornada de Secundària, fa dos anys les hores lectives eren 18 i de permanència al centre 7 hores. La previsió a Secundària és d'un mínim de 28 hores presencials al curs 2012-13. Amb la càrrega que suposa de preparació de les classes i correcció de les activitats i, per descomptat, amb la disminució de la plantilla docent contractada.

- No cobrir les substitucions durant els 10 primers dies lectius.

Actualment, a causa de l'eliminació dels dilluns per fer nomenaments, en la majoria de casos ja es trigava una setmana a obtenir un substituït, la

qual cosa s'agreuja amb aquesta mesura i amb la coincidència de dues o tres baixes simultàniament. En aquest cas, sí que es pot assegurar que la consellera Rigau pretén liquidar la tan anomenada qualitat dels centres educatius, que sens dubte es veurà afectada i obligarà a destinar personal docent a matèries de les quals no és ni responsable ni especialista, en hores de guàrdia i permanència als centres. Cal molt de cinisme per continuar parlant d'excel·lència educativa, de model de país avançat i d'altres bondats mentre s'aplica una política encaminada directament a arrasar les conquestes adquirides.

Mesures d'estalvi que recauen sobre el personal docent i d'administració

- S'elimina el pagament del mes de juliol del 2012 per a totes les substitutes, independentment dels mesos treballats al llarg del curs. Només l'han cobrat les interines.
- S'elimina el pagament del mes de juliol per als substituïts que estan substituint una reducció de jornada del titular. Encara que sigui per a tot el curs no es considera interinatge, de manera que el professorat que les ha cobert tampoc no té dret a cobrar el juliol.
- S'incrementen i es consoliden les substitucions de jornada inferior a l'ordinària (0.83 – 0.66 o dos terços – 0.5 o mitja jornada i 0.33 o un terç).
- Els substituïts només cobraran per les hores efectives de docència. No s'inclouran en la jornada setmanal de presència al centre dels professors substituïts la reducció de direcció i de coordinació dels titulars, ni les tasques de vigilància i esbarjo dels alumnes d'educació infantil ni les guàrdies i altres vigilàncies en el cas de l'educació secundària.
- Reducció del nombre d'auxiliars i educadors/es d'educació especial per a l'atenció d'alumnat amb Necessitats Educatives Especials (NEE).
- Reducció de les hores del personal interí d'Administració i Serveis (PAS).
- S'eliminen les pagues extres del personal funcionari.
- Rebaixes salarials del personal funcionari.
- Incrementen el número d'anys per acollir-se als complements salarials (estadis).

Mesures d'estalvi que comporten el tancament de línies

En total s'han tancat, fins a la fi del juliol, 7 grups de P3 a la ciutat de Barcelona pel fet d'incrementar-se la ràtios. Si aquests grups que desapareixen es troben en centres d'una sola línia com és el cas de les escoles que esmentem a continuació, el Departament les aboca al tancament definitiu.

En com a mínim tres escoles públiques de Barcelona –l'Escola Eduard Marquina (Besòs, St. Martí), Escola Mare Nostrum (Horta-Guinardó) i l'Escola Sant Josep Oriol (Trinitat Nova, Nou Barris)– s'ha tancat una línia de P3 i s'ha proposat fer una línia amb els alumnes de P3 i P4 conjuntament, la qual cosa acabarà implicant el tancament definitiu del centre. També es tanquen 4 grups de primer d'ESO (entre ells l'IES Picasso, un altre cop a Nou Barris). En aquest cas, l'IES Pere Bosch i Gimpera (Vallcarca) queda sense cap 1r d'ESO i, com en el cas anterior en perill de tancar. A Primària, els tancaments de 3 grups fan que tres escoles passin a tenir aules cícliques (1 aula per als alumnes de tot el cicle, com succeeix en algunes escoles rurals).

El 22 de juny del 2011, el dia que finalitzaven les classes, va tancar definitivament l'IES Sant Martí de Provençals després que amb la mobilització dels veïns, AMPA, alumnes i professors no n'hi hagués prou per evitar-ho.

El més greu és que això passa en Centres d'Atenció Educativa Preferent, que són centres situats en entorns socials i econòmics extremament precaritzats, als barris de la ciutat més castigats pel cop d'estat continu del capitalisme.

S'instaura el repagament de l'ensenyament de Formació Professional de Grau Superior

El Departament d'Ensenyament ha imposat una taxa de 360 euros als alumnes que es matriculin a un Grau Superior de Formació Professional, una formació fins ara gratuïta en els centres públics. En la majoria de casos aquesta taxa anual es veurà incrementada per una quota de centre en concepte de material didàctic, que acostuma a ser d'uns 100 euros/any, això depèn de l'especialitat triada i de les eines i els materials que calen per a l'aprenentatge de cada especialitat.

Al curs 2012-2013 la consellera Rigau comença a implementar un "sistema dual" per a la Formació Professional que significa un pas més cap a la privatització. Consisteix a fer més hores de pràctiques en empreses i habilitar-les perquè puguin impartir part de la formació. Així pretén potenciar el que la dreta anomena col·laboració empresa-centre, és a dir: treballadors en pràctiques de franc i disminució del personal docent que hauria d'assumir la formació dels alumnes en un entorn d'aprenentatge lliure de la tendència competitiva i de desigualtat que afavoreix el mercat.

Supressió d'ajuts al menjador, transports i activitats extrascolars

Una altra partida que ha rebut retallada per part del govern d'Artur Mas són les beques per menjador, per bé que en aquest cas l'Ajuntament de Barcelona n'ha assumit el cost i ha cobert el 100% de les beques sol·licitades aquest curs passat 2011-2012. A data d'avui no hi ha garantia que el curs vinent o posteriors es puguin assumir. Per tant, un servei generalitzat i universal fins ara a la ciutat de Barcelona és assumit cada vegada més per les famílies que aporten els diners allà on no hi arriba l'administració tot potenciant-se, doncs, la privatització del servei i el repagament en l'educació. Les Associacions de Mares i Pares dels centres educatius han deixat de rebre les subvencions corresponents a les beques de menjador. Resulta profundament cínica, classista i humiliant permetre que infants i joves que als darrers temps només disposaven de la possibilitat de fer un sol àpat complet al dia es vegin abocats a la malnutrició com si fóssim en plena postguerra, i més en una ciutat en què un nombre escandalós de persones sobreviu al lliandar de la pobresa. Això ha succeït enguany en centres d'una pila de comarques, com recollí TV3 a la primavera passada respecte a diversos centres educatius del Baix Llobregat.

Impossibilitat d'assumir els projectes de suport pedagògic i d'innovació educativa

La disminució del pressupost en educació a Catalunya dels dos últims anys és del 13.75% . Els centres hauran de prescindir de projectes de diversificació curricular, unes peces clau per garantir l'èxit educatiu i la inclusió en el sistema educatiu de molts alumnes amb Necessitats Educatives Especials. S'han esborrat del mapa programes d'atenció a l'alumnat, de tractament de la diversitat, projectes estratègics i d'Autonomia de Centre (PAC) i aules d'acollida. Els CREAS i els Serveis d'Educació Especials participen d'aquesta vergonyosa davallada, desapareixen els desdoblaments per reforçar algunes matèries i s'aniquila l'acció educativa per a la inclusió dels alumnes amb problemes socioeconòmics. I no esmentem els conflictes que es donen en les Escoles d'adults, les grans oblidades, o les conseqüències de la supressió de la 6a hora en els termes en què s'ha plantejat.

Per tot això, la Candidatura d'Unitat Popular de Barcelona defensem que:

- Durant els 50 anys vinents, els pressupostos públics municipals i de la Generalitat destinats a Barcelona hauran de ser superiors la mitjana de la Unió Europea en inversió educativa, des dels 0 fins als 18 anys i en totes les branques dels ensenyaments. Exigim que el control rigorós de la gestió racional d'aquests recursos eviti tota mena de malbarataments i de fantasies privatitzadores en cerca de beneficis particulars.
- Es debatin col·lectivament els efectes negatius de l'aplicació de la Llei de l'Educació, pels continguts perpetuadors del classisme social i pedagògic que s'hi arrossegueu, amb vista a organitzar una societat que de l'educació pública en faci la primera eina de l'emancipació per assolir la construcció d'un país basat en la llibertat d'organitzar el seu propi model de relacions socials i l'educació sobre la base de la justícia social.
- Es dignifiquin les condicions de treball de les persones treballadores de l'educació en tots els nivells i àmbits laborals, i es recuperin les pèrdues sofertes als darrers anys.
- Es reobrin totes les escoles i centres públics que s'han tancat als darrers anys amb l'obscura intenció d'afavorir les escoles privades de l'entorn.
- S'executin plans de construcció d'instal·lacions suficients perquè desapareguin per sempre els barracots.
- Els diners públics, tots els diners públics, s'esmercin a edificar la millor escola pública possible. Prou subvencions a la concertada-privada.
- Desaparegui per sempre més qualsevol forma de repagament a través de l'increment de les taxes en cap nivell educatiu.
- S'aturin immediatament tots els processos de privatització i externalització dels serveis auxiliars com ara la gestió de la cuina, serveis de menjadors, serveis extrascolars, casals o l'atenció a les necessitats especials dels infants i joves. Exigim la gratuïtat d'aquests serveis sobre la base d'una organització autogestionada per les mateixes col·lectivitats educatives i veïnals o, en cas que això no sigui possible, pública.

Per àmbits d'ensenyament:

Escoles Bressol: Apostem per una xarxa d'escoles bressols públiques que cobreixin les necessitats de la ciutat.

Escoles: Creiem en l'escola pública, per tant donarem prioritat a enfortir aquest sistema a fi de garantir l'equilibri social. Les escoles privades i concertades han d'entrar a formar part del sistema educatiu municipal, seguint les polítiques que marca l'Ajuntament.

• Transport municipal: el transport escolar estarà lligat al transport públic, és a dir, totes les escoles tindran autobús perquè els seus alumnes es desplacin. En el cas que l'escola que vagi l'alumne/a estigui situada lluny de casa seva (més de 3 quilòmetres), se'ls faran bonificacions en el transport urbà.

• Menjadors: gratuïts i de consum de productes de proximitat.

• Alumnes amb NES (necessitats específiques de suport): les escoles, tant públiques com concertades i/o privades, hauran de fer una reserva de places per als alumnes amb NES. Aquestes seran d'un 5% a principi de curs per aula i durant el curs es reservarà un 10% a tota l'escola. Ajudes a les escoles: a les escoles se'ls facilitarà la creació d'aules d'acollida a fi de poder atendre l'alumnat que durant el curs es van incorporant a les escoles. Els alumnes que vagin a les escoles pú-

bliques, concertades i/o privades amb una renda per càpita per sota el salari mínim interprofessional se'ls tramitaran ajudes per poder cobrir la quota escolar.

• Relació escola-bressol, escola i institut: es vincularan a cada centre l'escola bressol, l'escola i el institut que li pertoqui. D'aquesta manera es continuarà amb l'equilibri social. A nivell pedagògic, també es mirarà que tinguin continuïtat, fomentant la diversitat pedagògica i la innovació.

• Ús social dels centres públics: les instal·lacions de les escoles han d'estar obertes fora de l'hora escolar, per tal de donar un servei a la ciutat.

Instituts: En el cas dels instituts es prendran les mateixes mesures plantejades per a les escoles.

Des de la CUP defensem que l'ajuntament gestioni tota l'oferta educativa de la ciutat: escola d'art, escola de música, escola d'adults, escola taller, escola Teatre, escoles d'idiomes, programes de qualitat professional inicial (PQPI), aules d'autoaprenentatge, normalització lingüística.

Punts on l'Ajuntament de Barcelona ha d'intervenir amb urgència:

Escoles Bressol: En el cas concret de la ciutat de Barcelona hi ha uns reptes urgents, lligats a la municipalització de les escoles bressol. L'Ajuntament de Barcelona, que no ha complert les promeses sobre edificació d'escoles bressol, ha de fer un pla d'ajuda per construir-ne. Les xifres del 2010 són aquestes: l'educació infantil en Llar d'Infants: centres públics (68), centres concertats (37), centres privats no concertats (194), amb el nombre d'alumnes següent: 4.638 alumnes en centres públics, 2.127 en centres concertats, i 9.711 en centres privats no concertats (Font: informe L'escolarització a la ciutat de Barcelona. Curs 2009/2010. Recull estadístic, abril de 2010 elaborat pel Consorci d'Educació de Barcelona). Per a la CUP Barcelona, aquest és el punt central que ha de treballar l'Ajuntament de Barcelona, en el qual té competències i responsabilitat política. No és poden donar diners públics a la concertada ni ajudes a l'escola privada sense haver satisfet totes les necessitats dels centres públics. La manca de voluntat política ha ocasionat aquesta situació insostenible per a les famílies, que han de destinar una gran part del pressupost familiar a matricular els infants a les escoles bressol.

Batxillerats nocturns: Un altre dels punts sensibles que han estat motiu de controvèrsia social i on s'han dut a terme lluites per reivindicar el dret a l'ensenyament públic ha estat en la supressió d'una bona part dels batxillerats nocturns. Aquesta decisió afecta i discrimina especialment les classes populars, que han compaginat treballar i estudiar. L'ajuntament ha de vetllar perquè no es tanquin batxillerats nocturns i perquè no es tregui el batxillerat als centres públics amb dèficit d'alumnat.

Formació Professional: No s'han de tancar línies de FP de centres públics i s'ha d'ampliar l'oferta educativa de Formació professional i plans de formació ocupacional.

Escoles d'Adults: El Consorci d'Educació prova de concentrar-les en pocs centres, tot allunyant-les de molta gent, de manera que perden la proximitat. Denunciem aquesta discriminació: cal prendre mesures per facilitar a tothom l'accés a l'educació.

